

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2019.8.30.
COM(2019) 403 final

2019/0182 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

**az Európai Unió és a Belarusz Köztársaság közötti, a vízumok kiadásának
megkönnyítéséről szóló megállapodás megkötéséről**

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

A keleti partnerség 2009 májusában tartott csúcstalálkozója keretében az EU megerősítette, hogy politikájával támogatja a vízumrendszer biztonságos környezetben való teljes liberalizációját, illetve a mobilitás előmozdítását azzal, hogy vízumkönnyítési és visszafogadási megállapodásokat köt a keleti partnerországokkal. 2005 decemberében a COREPER keretében megegyezés született a tagállamok között a vízumkönnyítéssel kapcsolatos uniós politika fejlesztésére irányuló közös megközelítésről, amely alapján érvényben lévő visszafogadási megállapodás nélkül nem kerülhet sor vízumkönnyítési megállapodás megkötésére.

Ennek alapján a Bizottság 2010. november 12-én ajánlást terjesztett a Tanács elé azzal a céllal, hogy az irányelveket határozzon meg a Bizottság számára a Belarusz Köztársasággal a rövid távú tartózkodásra jogosító vízumok kibocsátásának megkönnyítéséről, valamint a jogellenesen tartózkodó személyek visszafogadásáról szóló megállapodásokra irányuló tárgyalásokra vonatkozóan.

A Tanácstól 2011. február 28-án kapott felhatalmazást¹ követően 2014. június 12-én Brüsszelben megkezdődtek a hivatalos tárgyalások a Belarusz Köztársasággal.

További öt tárgyalási fordulóra került sor 2014. november 24-én Minszkben, 2015. március 12-én Brüsszelben, 2017. június 20-án Minszkben, valamint 2018. október 11-én és 2019. március 26-án Brüsszelben. A tárgyalóküldöttségek vezetői 2019. június 17-én, e-mail-váltás útján parafálták a megállapodás szövegét.

Időközben Belarusz, az Európai Unió, valamint hét résztvevő tagállam (Bulgária, Románia, Litvánia, Lengyelország, Magyarország, Finnország és Lettország) 2016. október 13-án mobilitási partnerségre irányuló együttes nyilatkozatot írt alá.

2017. február 12-étől az Európai Unió polgárai mentesülnek a vízumkötelezettség alól a Belarusz Köztársaság területére való belépés és ott tartózkodás esetében legfeljebb 5 napos időtartamra, feltéve, hogy a minszki nemzetközi repülőtérén lépik át a határt. 2018. július 24-én ezt a vízummentes tartózkodási időszakot ugyanezen feltételek mellett 30 napra hosszabbították meg. A (bármely 180 napos időszakban) 30 napot meghaladó, de 90 napnál nem hosszabb tartózkodás esetében a megállapodás kölcsönösen alkalmazandó.

A tagállamokat rendszeresen tájékoztatták, és a releváns tanácsi munkacsoportokon belül a tárgyalások valamennyi szakaszában konzultáltak velük. A megállapodás szövegének végleges tervezetét megkapták a vízum-munkacsoport tagjai, és a tervezet hallgatólagos beleegyezési eljárás révén 2019. április 5-én összességében jóváhagyásra került.

2019. április 17-én az Európai Parlament – a Migrációügyi és Uniós Belügyi Főigazgatóság főigazgatója által az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság elnökéhez intézett levél útján – tájékoztatást kapott a tárgyalások lezárásáról mind a vízumkönnyítési, mind a visszafogadási megállapodás tekintetében. Mindkét megállapodás szövegtervezetét csatolták a levélhez.

A megállapodás megkötéséről szóló határozatjavaslat meghatározza a megállapodás gyakorlati alkalmazásához szükséges belső szabályokat. Mindenekelőtt rögzíti, hogy a

¹ A Tanács 2015. március 2-án módosította a tárgyalási irányelveket annak érdekében, hogy a diplomáciai vízummentesség a szokásos felfüggesztő rendelkezésekben meghatározottakat meghaladó okokból is felfüggeszthető legyen, például az emberi jogokkal és a demokráciával kapcsolatos megfontolások, vagy e mentességgel való visszaélés miatt.

megállapodás 12. cikkével létrehozott vízumkönnyítési vegyes bizottságban az Uniót a Bizottság képviseli, tagállami szakértők támogatásával.

A megállapodás megkötésének jogi eszköze a mellékelt javaslat. A Tanács a határozatát minősített többséggel hozza meg.

2. A MEGÁLLAPODÁS CÉLJA ÉS TARTALMA

Az Európai Unió és a Belarusz Köztársaság közötti, a vízumok kiadásának megkönnyítéséről szóló megállapodás (a továbbiakban: a megállapodás) célja, hogy kölcsönösen megkönnyítse az Unió polgárai és Belarusz állampolgárai számára történő vízumkiadást a 180 napos időszakonként 90 napot meg nem haladó tervezett tartózkodás esetében.

A Bizottság úgy véli, hogy a Tanács tárgyalási irányelveiben rögzített célkitűzések megvalósultak, és a megállapodás tervezete elfogadható az Unió számára.

A megállapodás végleges tartalma a következőképpen foglalható össze:

- Főszabály szerint minden vízumkérelmező esetében 10 naptári napon belül döntést kell hozni a vízum kiadásáról vagy elutasításáról. Ezen időtartam legfeljebb 30 naptári napra meghosszabbítható, amennyiben további vizsgálatra van szükség. Sürgős esetekben a határozat meghozatalának határideje két vagy kevesebb munkanapra csökkenthető. Főszabály szerint a kérelmezők a vízumkérelem benyújtásához a kérelem időpontjától számított két héten belül kaphatnak időpontot, sürgős esetekben a kérelem azonnal vagy időpont nélkül benyújtható;
- az Európai Unió és a Belarusz Köztársaság állampolgárai által benyújtott vízumkérelmek feldolgozásnak díja 35 EUR. Ez a díj alkalmazandó valamennyi vízumkérelmezőre. A személyek következő kategóriái továbbá teljesen mentesülnek a vízumdíj alól: 12 év alatti gyermekek; fogyatékossgal élő személyek, közeli hozzátartozók, kormányzati tevékenységekben részt vevő hivatalos küldöttségek tagjai, tanulók, diákok, posztgraduális hallgatók, a civil társadalmi szervezetek képviselői, humanitárius okokból utazók, továbbá tudományos, kulturális és művészeti programok, valamint sportesemények résztvevői;
- amennyiben a felek úgy döntenek, hogy külső szolgáltatóval működnek együtt, többek között a vízumkérelmek átvételét illetően, a külső szolgáltatónak fizetendő díj nem haladhatja meg a 30 EUR-t. Fenn kell tartani annak lehetőségét, hogy a felek állampolgárai a konzulátusokon közvetlenül benyújthassák kérelmüket, amennyiben ez lehetséges, például ha elegendő létszámú személyzet áll rendelkezésre ahhoz, hogy képes legyen a munkateher kezelésére és eleget tegyen a megállapodásban meghatározott kötelezettségeknek;
- az utazás céljára vonatkozóan benyújtandó dokumentumokat a kérelmezők alábbi kategóriái esetében egyszerűsítették: közeli hozzátartozók, üzletemberek, hivatalos küldöttségek tagjai, tanulók, diákok, posztgraduális hallgatók, tudományos, kulturális és sportesemények résztvevői, újságírók, katonai és polgári temetésen részt vevő személyek (és hozzátartozóik), a civil társadalom képviselői, nemzetközi kiállításokon, konferenciákon, tudományos tanácskozásokon, szemináriumokon vagy más hasonló eseményeken részt vevő szabad foglalkozásúak, nemzetközi teher- és személyszállító járművek vezetői, testvérvárosok által szervezett hivatalos csereprogramok résztvevői, orvosi indokokból utazó személyek, nemzetközi sportesemények résztvevői, vonat-, hűtőkocsi- és mozdonyszemélyzet tagjai, valamint határokon átnyúló hivatalos európai uniós együttműködési programok résztvevői. A személyek e kategóriái esetében kizárólag a megállapodásban felsorolt dokumentumokat kérhetik az utazás céljának igazolására. Főszabály szerint a tagállamok vagy a Belarusz Köztársaság jogszabályai által előírt semmilyen egyéb indokolásra, meghívásra vagy jóváhagyásra nincs szükség;

- emellett a többszöri beutazásra jogosító vízumok kiadására egyszerűsített kritériumok vonatkoznak a személyek alábbi kategóriái esetében:
 - (a) nemzeti kormányok vagy helyi önkormányzatok tagjai, parlamenti képviselők, bíróságok tagjai, hivatalos küldöttségek állandó tagjai, házastársak és gyermekek, akik Belarusz területén jogszerűen tartózkodó európai uniós polgárokat, vagy a Belarusz Köztársaságnak a tagállamok területén jogszerűen tartózkodó állampolgárait, illetve az állampolgárságuk szerinti tagállamban tartózkodó uniós polgárokat, vagy a Belarusz Köztársaság Belarusz területén tartózkodó állampolgárait látogatják meg: többszöri beutazásra jogosító, 5 évig érvényes vízum (vagy rövidebb érvényességű, ha a rendszeres utazás szándéka nyilvánvalóan rövidebb időre korlátozódik, például ha a jogszerű tartózkodást biztosító felhatalmazás vagy engedély érvényessége rövidebb);
 - (b) tudományos, kulturális, hivatalos csereprogramok vagy határokon átnyúló programok, nemzetközi sportesemények résztvevői, újságírók, diákok, hivatalos küldöttségek tagjai, a civil társadalom képviselői, nemzetközi kiállításokon, konferenciákon, tudományos tanácskozásokon, szemináriumokon vagy más hasonló eseményeken részt vevő szabad foglalkozásúak, nemzetközi teher járművek vezetői, vonatszemélyzet tagjai, valamint orvosi indokokból rendszeresen utazó személyek: többszöri beutazásra jogosító, 1 évig érvényes vízum;
 - (c) a b) pontban szereplőkkel azonos kategóriák: legalább 2 és legfeljebb 5 évig érvényes vízumokat kell kiadni (feltéve, hogy az előző két évben jogszerűen használták fel az 1 évig érvényes, többszöri beutazásra jogosító vízumot, kivéve, ha a gyakori utazás szükségessége vagy szándéka nyilvánvalóan rövidebb időre korlátozódik);
- az Európai Unió és a Belarusz Köztársaság érvényes biometrikus diplomata-útlevéllel rendelkező állampolgárai és az uniós *laissez-passer* igazolvánnyal rendelkező személyek mentesülnek a rövid távú tartózkodásra vonatkozó vízumkötelezettség alól. A Bizottság 2015 áprilisában bemutatta a belarusz diplomata-útlevelek kibocsátására szolgáló rendszer biztonságának és integritásának – többek között ezen útlevelek biztonsági elemeinek – első értékelését, amely a kibocsátás rendszere tekintetében kielégítő eredménnyel zárult. A belarusz diplomata-útlevelek biztonsági szintjét azonban egyes tagállamok nem tartották elégségesnek. A Belarusz Köztársaság ezt követően közölte, hogy a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezet (ICAO) legújabb iránymutatásaival és ajánlásaival összhangban 2020 elejétől megkezdte a biometrikus útlevelek kibocsátását, és elfogadta a vízummentesség korlátozását a biometrikus diplomata-útlevelekre (a tárgyalási irányelvekben nem szereplő további követelmény). A tárgyalások hatodik és utolsó fordulójában a Belarusz Köztársaság naprakész információkkal szolgált a Bizottság számára ezen útlevelek kibocsátási rendszeréről és technikai jellegzetességeiről, és kötelezettséget vállalt arra, hogy legkésőbb 2019 októberében ismerteti az új biometrikus útlevél mintáját és a végleges technikai előírásokat. Ilyen körülmények között a Bizottságnak – a tagállamokkal konzultálva – a megállapodás megkötése előtt el kell végeznie a Belarusz által alkalmazott kibocsátási rendszer végleges értékelését;
- a záró rendelkezések lehetővé teszik a felek számára, hogy a megállapodást részben (pl. a diplomata biometrikus útlevéllel rendelkező személyekre vonatkozó vízummentesség) vagy teljes egészében bármely okból felfüggeszték. Ezáltal tehát ez a rendelkezés kiterjed a felfüggesztés olyan okaira, mint például a megállapodás valamely rendelkezésének – például a diplomata-útlevélhez kapcsolódó vízummentességről szóló 10. cikk – megsértése vagy azzal való visszaélés, az emberi jogokkal és a demokráciával kapcsolatos

megfontolások (amelyeket a megállapodás preambuluma is megemlít), valamint a visszafogadási együttműködés hiánya és/vagy a visszafogadási megállapodás nem kielégítő végrehajtása;

- a záró rendelkezések azt is rögzítik, hogy a vízumkönnyítési megállapodás csak a visszafogadásról szóló megállapodás hatálybalépésének napján léphet hatályba;
- a megállapodás preambulumban hangsúlyt kapnak a felek közötti együttműködést szabályozó alapelvek, valamint a vonatkozó nemzetközi jogi aktusokból eredő kötelezettségek és felelősségek – ideértve az emberi jogok és a demokratikus elvek tiszteletben tartását is;
- jegyzőkönyv foglalkozik a schengeni vívmányokat még nem teljes körűen alkalmazó tagállamok speciális helyzetével és azzal, hogy e tagállamok az 565/2014/EU határozattal összhangban a területükön való átutazás céljából egyoldalúan elismerhetik a Belarusz Köztársaság állampolgárai számára kiadott schengeni vízumokat és tartózkodási engedélyeket;
- a megállapodáshoz együttes nyilatkozatot csatoltak az úti okmányokkal kapcsolatos együttműködésről és az úti okmányok biztonságára vonatkozó információk rendszeres cseréjéről;
- a megállapodáshoz együttes nyilatkozatot csatoltak a rövid távú tartózkodásra jogosító vízumok kiadására irányuló eljárásra vonatkozó információk összehangolásáról és a rövid távú tartózkodásra jogosító vízumok kérelmezésekor benyújtandó dokumentumokról;
- Dánia, az Egyesült Királyság és Írország különleges helyzetét a preambulumban, valamint a megállapodáshoz csatolt együttes nyilatkozatok említik. Izlandnak, Norvégiának, Svájcnak és Liechtensteinnek a schengeni vívmányok végrehajtására, alkalmazására és fejlesztésére irányuló szoros társulását a megállapodáshoz csatolt együttes nyilatkozat rögzíti²;
- a megállapodás mellékletét képezi a konzulátusi személyi állományról szóló együttes nyilatkozat annak érdekében, hogy tükrözze, a felek nagy jelentőséget tulajdonítanak annak, hogy a konzulátusaikon megfelelő létszámú személyzet álljon rendelkezésre a megállapodás hatékony végrehajtásának biztosítása érdekében.

3. JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

• Jogalap

A Bizottság e javaslatot a megállapodás megkötése céljából terjeszti a Tanács elé.

A javaslat jogalapja az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 77. cikke (2) bekezdésének a) pontja, összefüggésben annak 218. cikke (6) bekezdésének a) pontjával.

• Szubszidiaritás (nem kizárólagos hatáskör esetén)

Nem alkalmazandó.

• Arányosság

Ez a javaslat nem lépi túl a kitűzött cél eléréséhez – azaz a belarusz állampolgárok és az uniós polgárok részére történő vízumkiadás megkönnyítéséről szóló nemzetközi megállapodás megkötéséhez – szükséges mértéket.

² Az Egyesült Királyság kilépését követően esetlegesen felül kell vizsgálni a preambulomot és az Egyesült Királyság helyzetéről szóló együttes nyilatkozatot.

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

A javaslatnak nincs költségnövelő hatása az EU költségvetésére.

5. KÖVETKEZTETÉSEK

A fenti megfontolásokra tekintettel a Bizottság azt javasolja, hogy a Tanács – az Európai Parlament egyetértését követően – hagyja jóvá az Európai Unió és a Belarusz Köztársaság közötti, a vízumok kiadásának megkönnyítéséről szóló csatolt megállapodás megkötését.

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA**az Európai Unió és a Belarusz Köztársaság közötti, a vízumok kiadásának megkönnyítéséről szóló megállapodás megkötéséről**

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 77. cikke (2) bekezdésének a) pontjára, összefüggésben annak 218. cikke (6) bekezdésének a) pontjával,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

tekintettel az Európai Parlament egyetértésére¹,

mivel:

- (1) Az (EU) XXXX/XX tanácsi határozattal² összhangban az Európai Unió és a Belarusz Köztársaság közötti, a vízumok kiadásának megkönnyítéséről szóló megállapodás (a továbbiakban: a megállapodás) [...] -án/-én aláírásra került, feltételezve annak későbbi időpontban történő megkötését.
- (2) A keleti partnerség 2009. május 7-i csúcstalálkozóján elfogadott nyilatkozattal összefüggésben az Unió és a partnerországok kifejezték politikai támogatásukat a vízumrendszernek egy biztonságos környezetben való liberalizációja tekintetében, és ismét megerősítették arra irányuló szándékukat, hogy fokozatos lépéseket tegyenek annak érdekében, hogy kellő időben vízummentes rendszert hozzanak létre állampolgáraik számára.
- (3) A megállapodás célja, hogy kölcsönösen megkönnyítse az Unió polgárai és Belarusz állampolgárai számára történő vízumkiadást bármely 180 napos időszakonként 90 napot meg nem haladó tervezett tartózkodás esetében.
- (4) Ez a határozat a schengeni vívmányok azon rendelkezéseinek továbbfejlesztését képezi, amelyek alkalmazásában az Egyesült Királyság a Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságának a schengeni vívmányok egyes rendelkezéseinek alkalmazásában való részvételére vonatkozó kéréséről szóló, 2000. május 29-i 2000/365/EK tanácsi határozattal³ összhangban nem vesz részt. Ennélfogva az Egyesült Királyság nem vesz részt ennek a határozatnak az elfogadásában, az rá nézve nem kötelező és nem alkalmazandó.
- (5) Ez a határozat a schengeni vívmányok azon rendelkezéseinek továbbfejlesztését képezi, amelyekben Írország az Írországnak a schengeni vívmányok egyes rendelkezései alkalmazásában való részvételére vonatkozó kéréséről szóló, 2002.

¹ Fel kell tüntetni az EP egyetértésére való hivatkozást.

² HL L [...], [...], [...] o.

³ A Tanács 2000/365/EK határozata (2000. május 29.) Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságának a schengeni vívmányok egyes rendelkezéseinek alkalmazásában való részvételére vonatkozó kéréséről (HL L 131., 2000.6.1., 43. o.).

február 28-i 2002/192/EK tanácsi határozattal⁴ összhangban nem vesz részt. Ennélfogva Írország nem vesz részt a határozat elfogadásában, az rá nézve nem kötelező és nem alkalmazandó.

(6) Az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Unió működéséről szóló szerződéshez csatolt, Dánia helyzetéről szóló 22. jegyzőkönyv 1. és 2. cikke értelmében Dánia nem vesz részt ennek a határozatnak az elfogadásában, az rá nézve nem kötelező és nem alkalmazandó.

(7) A megállapodást az Európai Unió nevében jóvá kell hagyni,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

Az Európai Unió és a Belarusz Köztársaság közötti, a vízumok kiadásának megkönnyítéséről szóló megállapodást (a továbbiakban: a megállapodás) a Tanács az Unió nevében jóváhagyja.

A megállapodás és az együttes nyilatkozatok szövege e határozat mellékletét képezi.

2. cikk

A Tanács elnöke kijelöli azt a személyt, aki jogosult a megállapodás 14. cikkének (1) bekezdésében meghatározott értesítést az Európai Unió nevében elvégezni annak kifejezésére, hogy az Európai Unió a megállapodást magára nézve jogilag kötelező erejűnek ismeri el.

3. cikk

A megállapodás 12. cikkével felállított vegyes bizottságban az Uniót a tagállamok szakértői által támogatott Bizottság képviseli.

4. cikk

Ez a határozat az elfogadásának napján lép hatályba⁵.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

*a Tanács részéről
az elnök*

⁴ A Tanács 2002/192/EK határozata (2002. február 28.) Írországnak a schengeni vívmányok egyes rendelkezései alkalmazásában való részvételére vonatkozó kéréséről (HL L 64., 2002.3.7., 20. o.).

⁵ A Tanács Főtitkársága gondoskodik a megállapodás hatálybalépése napjának az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való közzétételéről.